

reflexion

Trender i depressionsbehandling

»Så, hur kommer Socialstyrelsens riktlinjer att påverka behandlingsmönstret i Sverige?«

I decembernumret av Archives of General Psychiatry presenteras en tankeväckande artikel om hur valet av behandlingsmetod för depression har förändrats i USA. Jag kom att fundera över de riktlinjer som Socialstyrelsen nyligen givit ut om behandling av depression och ångestsjukdomar i Sverige.

I artikeln rapporteras att den under 1990-talet påtagliga ökningen av andelen individer som fick behandling för depression i psykiatrisk öppenvård i USA nu mattats av, och andelen 2007 var ca 3 procent. Av dessa fick ca 75 procent antidepressiva läkemedel, en i stort sett oförändrad andel, medan psykoterapeutisk behandling minskat från ca 54 procent till 43 procent. Prevalensen av depression i befolkningen är beräknad till 6–7 procent, så obehandlad depression är fortfarande ett stort problem.

Säkert finns det många förklaringar till utvecklingen i USA, inte minst sjukförsäkringssystemets utformning, som på många sätt är olik vår. Men sannolikt finns också faktorer som gäller även här, såsom brist på kompetenta terapeuter, psykoterapeutiska skolstrider och inte minst olikstarka lobbygrupper som påverkar utvecklingen. Trender i USA brukar ofta efter några år nå Sverige.

Så, hur kommer Socialstyrelsens riktlinjer att påverka behandlingsmönstret i Sverige? Kommer USA-trenden att motverka syftet med dessa? Personer med lindrig till medelsvår depression ska enligt dessa riktlinjer i första hand erbjudas evidensbaserad psykoterapeutisk behandling, medan farmakologisk behandling är förstahandsbehandling vid svårare depression. Intressant vore att få se en liknande studie för svenska förhållanden så småningom!

Margaretha Bågedahl-Strindlund
medicinsk redaktör
margaretha.bagedahl@lakartidningen.se

Cykelsporten i början av 1900-talet var mycket riskfylld med svåra skador. De tävlande körde dessutom påverkade av dopningsmedel, helt lagligt vid denna tid. **KULTUR** Sidan 219

ledare

181 Meddelarfrihet – skydda och vidga
Marie Wedin

reflexion

183 Trender i depressionsbehandling
Margaretha Bågedahl-Strindlund

It debatt

188 Punktskatt på sötade drycker – är vi där snart?
Claude Marcus, Stephan Rössner

189 Apropå! Den gudomliga komedin Sverige 2011
Jan Carlestam

aktuellt

191 Lyssna – döm inte

193 Astrid Lindgren-fallet: Rättsliga rådet tar upp narkosläkarefallet i mars

Patientsäkerhet/Ärenden

194 5 frågor till ... Anders Ekbohm

Marie Wedins uttalande om Varbergs-konflikt får kritik

195 Överbelägningsbegreppet ska definieras

medicinsk kommentar

196 Informationen kring pandemin i fokus vid utvärdering. Att ge ett balanserat budskap var »nästan omöjligt«
Annikka Linde

nya rön

197 Social stress leder till åderförkalkning
Evelina Bernberg

Tumörer skapar egna blodkärl
Anders Hansen

198 Kosttillskottet inte förebyggande efter hjärt-kärlsjukdom
Karin Sundström

Nervceller som leder brännande smärta reglerar klåda
Klas Kullander

Stöd för autoimmun genes vid narkolepsi
Anders Hansen

199 MAP-kinas har en roll i depressionens patogenes
Anders Hansen

Den pandemiska influensan förra vintern gav en sjuklighet hos barn av ungefär samma storleks- och svårighetsgrad som en »vanlig« säsongsinfluensa, visar en studie vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Sidan 196 och 200

Foto: Ina Agency. Liten bild (Astrid Seeberger), foto: Cecilia Larsson

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Anne Brynolf (studentredaktör)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering)
08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi,
korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering)
08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövttrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering)
08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering)
08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator)
08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 40 900 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

 **organ för
sveriges läkarförbund
grundad 1904**

NYA RÖN Situationer som störde den normala sociala miljön ökade äderförkalkningen hos möss, visar en avhandling. Sidan 197

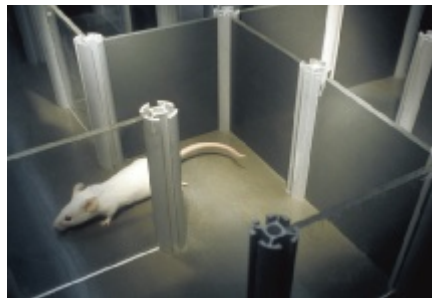
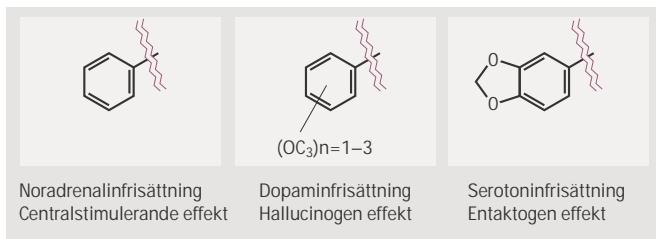

Foto: BL

KLINIK OCH VETENSKAP Variationer i den kemiska strukturen av partydroger leder till olika effekter på monoaminerg neurotransmission. Sidan 207

debatt och brev

215 Vad gör svenska läkare i Afghanistan? Gunnar Olofsson

216 Blodtryck och diabetes typ 2: ACCORD-studiens resultat måste respekteras Peter M Nilsson, Carl Johan Östgren

217 Anmälningsplikt för kränkningar bör inkluderas i lex Maria Jelmer Brüggemann, Katarina Swahnberg

218 Fungerande apoteksverksamhet? Erik Hägg

Slutreplik i sederingsdebatten: Skillnaden mellan avsikt och insikt Madeleine Leijonhufvud, Niels Lynøe

kultur

219 Stjärncyklister – och en stimulerande tränare Gunnar Svartengren

221 lediga tjänster

223 platsannonser

245 meddelanden

246 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Amygdala och vår sociala förmåga
Anders Hansen

ASA tycks kunna minska cancerdödlighet
Anders Hansen

Klinik och vetenskap

200 Originalstudie Pandemin hos barn var inte värre än »vanlig« säsongsinfluenza. Största skillnaden var att barnen var äldre, visar studie i norra Stockholm
Johan Hamrin, Rutger Bennet, Anna Färnert, Maria Rotzén Östlund, Johan Ursing, Margareta Eriksson

203 Originalstudie Mer av dialog, delaktighet och ansvar önskas inom diabetesvården. Enkätundersökning bland diabetespatienter i Stockholm
Anders Lindh, Eva Lagging, Leif Jörgensen, Leif Lohm

207 Klinisk översikt Partydroger ger farliga förgiftningar. Risk för allvarliga komplikationer och död
Kai Knudsen

212 Fallbeskrivning Hyperkalemi vid kronisk lymfatisk leukemi. Varsam provhantering avslöjade pseudohyperkalemi
Marie-Louise Butler, Hans Persson

webbfrågan:

Är patienten oärlig?

Upplever du att patienter är oärliga mot dig som läkare, att de undanhåller viktig information eller medvetet förvanskar sin sjukhistoria eller sina symtom? (se Ledare nr 4/2011 sidan 127).

407 hade svarat den 31 januari kl 11 .00.

Rättelse

I artikeln »Slutreplik om sjukskrivningar: Skapa lugn, ro och förtröstan«, som publicerades i Läkartidningen 2011;108(4):161, blev ett namn felstavat. Personen i fråga heter Cecilia Udin.

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).